

NÁRODNÝ PROGRAM AMIF

IDENTIFIKÁCIA URČENÝCH ORGÁNOV

Príslušné orgány zodpovedné za systémy riadenia a kontroly

Orgán	Názov orgánu	Vedúci orgánu	Adresa	E-mailová adresa	Dátum určenia	Delegované činnosti
Zodpovedný orgán	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	Vedúci služobného úradu	Pribinova 2, 812 72 Bratislava	denisa.sakova@minv.sk		
Orgán auditu	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	Generálny riaditeľ sekcie auditu a kontroly	Štefanovičova 5, 817 82 Bratislava	iveta.turcanova@mfsr.sk		

Systém riadenia a kontroly

Systém riadenia a kontroly je založený na osvedčených postupoch a štruktúre systému riadenia a kontroly fondov programu Solidarita a riadenie migračných tokov. AMIF a ISF riadia príslušné orgány: Zodpovedný orgán (ZO) – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky; a Orgán auditu (OA) – Ministerstvo financií Slovenskej republiky. V rámci ZO je zabezpečené oddelenie funkcií, nakoľko platobná jednotka je zodpovedná za finančnú časť riadenia fondov a odbor zahraničnej pomoci je zodpovedný za vyhlasovanie výziev, uzatváranie grantových zmlúv a vydávanie interných predpisov udeľujúcich grant, monitorovanie a hodnotenie, komunikáciu s Európskou komisiou a pod. ZO posilnilo kontrolu verejného obstarávania prostredníctvom špecializovaného oddelenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktorý nie je priamo zapojený do realizácie verejného obstarávania.

CCI	2014SK65AMNP001
Názov	Slovenská Republika National Programme AMIF
Verzia	3.0
Prvý rok	2014
Posledný rok	2020
Oprávnenie od	1.1.2014
Číslo rozhodnutia Komisie	C(2016)1796
Dátum rozhodnutia Komisie	21.3.2016

1. ZHRNUTIE

V súvislosti s Národným programom boli do úvahy zobraté strategické dokumenty Európskej Únie (EÚ), najmä **Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle, Štokholmský program, Globálny prístup k migrácii a mobilitě, Spoločné základné princípy integračnej politiky prísťahovalcov v krajinách EÚ a Stratégia Európa 2020.**

Strategickým rámcom pre priority AMIF je Migračná politika Slovenskej republiky s výhľadom do roku 2020 (Migračná politika) prijatá 31. augusta 2011.

V oblasti **azyľu** je cieľom Slovenskej republiky (SR) zabezpečiť efektívny azylový systém založený na dostatočnej kvalite života jednotlivcov. Tento cieľ sa má dosiahnuť prostredníctvom opatrení prijatých na úrovni administratívneho zlepšenie budovaním kapacít a modernizáciou informačného systému. Po druhé, zlepšenie sa očakáva aj na úrovni cieľovej skupiny prostredníctvom rôznych typov služieb, ako sú sociálne a psychologické poradenstvo alebo tlmočenie cielené na individuálne potreby štátnych príslušníkov tretích krajín. Nad rámec ochrany jednotlivcov, SR dáva prioritu transferu osôb čakajúcich na presídlenie, ako súčasť prístupu zdieľania bremena. Humanitárne transfery sú založené na tripartitnej zmluve medzi vládou SR, Úradom vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) a Medzinárodnou organizáciou pre migráciu (IOM). Financovanie z prostriedkov EÚ bude doplnené štátnym rozpočtom s cieľom prispieť k naplneniu požiadaviek Spoločného európskeho azylového systému (CEAS). Budovanie CEAS, zamerané predovšetkým na prijatie spoločných legislatívnych aktov, bude dokončené do konca roka 2015.

SR považuje komunity štátnych príslušníkov tretích krajín za neoddeliteľnú súčasť spoločnosti a oceňuje ich prínos v hospodárskej, kultúrnej a spoločenskej oblasti. V januári 2014 vláda SR prijala Integračnú politiku, ktorá stanovuje celkový rámec pre **integračný** mainstreaming. Dôraz je kladený na spravodlivosť, rovnosť, úsilie vyrovnať znevýhodnenia, prevenciu diskriminácie, rešpektovanie ľudských práv a slobôd, ochranu zraniteľných skupín a dodržiavanie právnych predpisov a medzinárodných záväzkov. Cieľom v nadchádzajúcich siedmich rokoch je posilniť prevenciu ekonomicky, sociálne a kultúrne rozdelenej spoločnosti a vytvorenie uzatvorených komunit štátnych príslušníkov tretích krajín. Národný program sa špecificky sústreďuje na opatrenia podporujúce prístup „zdola“ k tvorbe politik. Dôraz je preto kladený na miestnu a regionálnu úroveň s cieľom vytvoriť sociálnu súdržnosť medzi rôznymi komunitami a majoritnou spoločnosťou. Cieľom Národného programu je podporiť aktivity, ktoré prinesú najväčšiu pridanú hodnotu pre život jednotlivcov, ktorí si zvolili SR ako cieľovú krajinu.

Aktivity zamerané na integráciu legálnych štátnych príslušníkov tretích krajín budú podporené v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny (MPSVaR), zatiaľ čo aktivity zamerané na príjemcov medzinárodnej ochrany budú koordinované Migračným úradom (MÚ).

SR podporuje **návratovú politiku**, ktorá kladie dôraz na ľudské práva a dôstojnosť. SR kladie dôraz na náležitý a dôstojný návrat navrátilca v procese dobrovoľného alebo núteného návratu. Národný program zabezpečí kontinuitu úspešných opatrení Európskeho fondu pre návrat (RF). Asistovaný dobrovoľný návrat (AVR) je preferovaná možnosť pred núteným návratom, ak to daný prípad a procedúry umožňujú. AVR je založený na Dohode o spolupráci medzi IOM a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky. Financovanie z prostriedkov EÚ poskytne podporu predovšetkým širokej škále sprievodných opatrení, ako aj na reintegrácii. Len v nevyhnutných prípadoch ilegálni štátni príslušníci tretích krajín majú byť zaistení s cieľom zabezpečenia výkonu núteného návratu. Readmisné a bilaterálne zmluvy s tranzitnými krajinami alebo s krajinami pôvodu sa ukázali byť dôležitým nástrojom regulácie. Na základe národnej stratégie, SR potrebuje prijať opatrenia, ktoré prispievajú k zníženiu počtu nelegálnych štátnych príslušníkov tretích krajín prostredníctvom udržateľného AVR, ako aj efektívneho núteného návratu. Národný program uznáva potrebu budovať kapacity a napomáhať návratovým operáciám, ako aj potrebu poskytovať služby zaisteným štátnym príslušníkom tretích krajín.

Rozdelenie alokácie medzi špecifické ciele je takmer 33% pre azyl, 30% pre integráciu a 24% pre návrat.

2. VÝCHODISKOVÁ SITUÁCIA V ČLENSKOM ŠTÁTE

Zhrnutie súčasného stavu (december 2013) v členskom štáte v oblastiach relevantných pre fond

Hlavným cieľom v oblasti **azyľu** je zlepšiť azylový systém založený na dostatočnej kvalite života jednotlivcov prostredníctvom širokej škály služieb. SR plánuje prijať opatrenia s cieľom zabezpečiť kvalitnú procedúru prostredníctvom modernizácie informačných systémov (IS) ako je Migra.

Azylový proces prebieha v zariadeniach MU s pomocou neziskových organizácií a obcí. Štátni príslušníci tretích krajín môžu požiadať o azyl na útvare Úradu hraničnej a cudzineckej polície (UHCP). Najskôr majú žiadatelia o azyl obmedzený pohyb na nie viac ako 30 dní v Záchytnom tábore (ZT) v Humennom s celkovou kapacitou 550 lôžok, a to kvôli karanténe, ktorá je nevyhnutná, aby sa predišlo riziku rozšírenia chorôb. Neskôr, sú žiadatelia o azyl presunutí do jedného z Pobytových táborov (PT) v Opatovskej Novej Vsi alebo v Rohovciach s celkovou kapacitou 140 lôžok pre každý tábor. PT v Opatovskej Novej Vsi je primárne vyžívaný zraniteľnými skupinami a špecifická asistencia je poskytovaná 4 sociálnymi pracovníkmi, 1 psychológom a 1 právnym poradcom. Identifikácia zraniteľných osôb môže byť vykonaná kedykoľvek počas azylového konania, najmä však pri prvom kontakte žiadateľa o azyl s UHCP, počas lekárskeho vyšetrenia, sociálnej práce, psychologickom poradenstve, počas azylového pohovoru a pod. Veľmi špecifická pomoc poskytovaná na mieru pre zraniteľné skupiny je zabezpečovaná napríklad ako psychiatrická pomoc a pod. v závislosti od konkrétneho prípadu.

Trvanie prvej inštancie azylového procesu nemôže prekročiť 90 dní v súlade s národnou legislatívou. Celkovo je do azylového konania zapojených 49 osôb a 21 pracovníkov PT

zapojených na strane štátu. Okrem toho je v PT a ZT 20 pracovníkov mimovládnych organizácií (MVO) financovaných z ERF. Migračný úrad rozvinul dobrú spoluprácu s MVO a obcami, ktoré poskytujú doplnkové služby, ako napríklad sociálna a psychologická pomoc alebo právne poradenstvo. Prostriedky štátneho rozpočtu zabezpečujú základné služby (cca 1,2 mil. € v roku 2013).

Je potrebné zaistiť azylové štandardy. Táto výzva bude adresovaná v rámci nového programového obdobia. Azylový systém musí byť zameraný na kvalifikovaných migračných úradníkov a sociálnych pracovníkov, ktorí pracujú so spoľahlivými dátami uloženými v IS. Z tohto dôvodu bude zavedené budovanie kapacít. MVO a MU s podporou finančných prostriedkov EÚ zabezpečia pomoc, ktorá bude doplnková vo vzťahu k štátnemu rozpočtu.

IS Migra bol vyvinutý s pomocou ERF a zhromažďuje čiastočné informácie o statuse štátnych príslušníkov tretích krajín. Upgrade tohto IS je potrebný, aby boli splnené požiadavky na podávanie správ EUROSTATU.

Kapacita príjmu je zatiaľ dostatočná a to vzhľadom na klesajúci trend v počte žiadateľov o azyl. V prípade veľkého migračného tlaku, je Slovenská technická univerzita pripravená poskytnúť dostatočné príjmové kapacity na základe dohody medzi MU a Univerzitou. Na základe skúsenosti z rokov 2003-2004 sú zamestnanci MU pripravení zaoberať sa až s 10 000 žiadosťami o azyl.

Počas posledných 3 rokov sa počet žiadateľov o azyl pohybuje okolo 501. V roku 2012 sa počet uchádzačov o azyl zvýšil až na 732, odvtedy však počet žiadostí klesá. Počas rokov 2012-2014 SR udelila azyl 61 osobám, pokiaľ počet osôb s udelenou doplnkovou ochranou je omnoho vyšší, až 237 osôb s touto ochranou. Na základe poskytnutých dát medzinárodná ochrana je v priemere poskytnutá cca 20% zo žiadateľov o azyl.

Od januára 2014 stanovuje vnútroštátne právo možnosť zaistenia žiadateľov o azyl. Žiadateľom o azyl v zaistení bude poskytnutý približne rovnaký súbor služieb aký je poskytovaný nelegálnym štátnym príslušníkom tretích krajín v rovnakom útvare policajného zaistenia pre cudzincov (UPZC) alebo žiadateľom o azyl v PT. Rozdeľovanie opatrenia dvoch špecifických cieľov bude zabezpečené.

SR participovala na projektoch EUREMA I a EUREMA II, ktoré sa zaoberajú utečencami na Malte a ponúkla premiestnenie 10 osobám. Zatiaľ sa premiestnenie neuskutočnilo v dôsledku nezáujmu cieľovej skupiny. Avšak, SR podporuje zdieľanie bremena a solidaritu prostredníctvom humanitárnych transferov ľudí čakajúcich na finálne presídlenie v Evakuačnom tranzitnom centre v Humennom (ETC). Do konca roka 2013 to bolo 514 osôb, ktorí prišli do ETC, 489 z nich bolo úspešne presídlených do USA, Kanady a Nórska.

SR vykonáva interné a externé monitorovanie azylového procesu. Interné monitorovanie realizuje nezávislý zamestnanec MU každé tri mesiace. Výsledky sú prerokované interne a sú zavedené príslušné vylepšenia systému. Navyše, externé audity môžu byť vykonávané iba zodpovednými a spoľahlivými osobami kvôli ochrane osobných údajov. Externé monitorovanie preto vykonáva UNHCR.

Pokiaľ ide o **legálnu** migráciu, počet vydaných povolení na pobyt je pomerne stabilný. Od roku 2011 pokračuje trend nízkeho počtu štátnych príslušníkov tretích krajín v porovnaní s celkovým počtom cudzincov, ako aj celkovým počtom obyvateľov. V roku 2011 SR pozitívne reagovala na 5 276 žiadostí. V roku 2012 boli štatistiky dvakrát vyššie; majú vydaných 10 557 povolení na pobyt. V roku 2013 bolo vydaných 10 252 povolení na pobyt. V nasledujúcich rokoch SR neočakáva nárast tohto počtu najmä kvôli hospodárskej situácii a vysokej miere nezamestnanosti. V súčasnosti je v SR 25 945 štátnych príslušníkov tretích

krajín s legálnym pobytom v SR, z nich má približne 17 000 osôb povolenie na trvalý pobyt a sú takmer rovnomerne rozdelené na základe pohlavia . Najväčšie komunity štátnych príslušníkov tretích krajín tvoria Ukrajinci, Srbi, Rusi, Vietnamci, Číňania, Kórejci a občania USA. Rozloženie štátnych príslušníkov tretích krajín naprieč pracovnými oblasťami je takmer vyrovnané pokiaľ ide vysokokvalifikovaných a nízko kvalifikovaných pracovníkov. SR, rovnako ako mnoho ďalších členských štátov čelí tzv. „plytvaniu mozgov“, kedy vysokokvalifikovaní štátni príslušníci tretích krajín nemajú zodpovedajúce zamestnanie. Národný program je preto zameraný na zníženie rozdielnosti trhu práce prostredníctvom odstránenia jazykových, kultúrnych bariér a problémov v porozumení. Osobitnú pozornosť je tiež venovaná zraniteľným skupinám a úlohe regionálnych a miestnych autorít. Integrovaná politika vymedzuje opatrenia na rôznych úrovniach verejnej správy vrátane národných, regionálnych a miestnych autorít, ako aj ich spoluprácu s jednotlivými aktérmi.

Opatrenia zamerané na integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín v rámci EIF sú implementované prevažne na národnej úrovni. V roku 2014 bol implementovaný pilotný projekt, ktorý posunul integráciu na regionálnu a miestnu úroveň so značným výsledkom vyžadujúcim ďalšiu podporu. Taktiež je potreba klásť dôraz na aktivity zvyšujúce seba prezentáciu, ako aj kultúrnu a spoločenskú integráciu, ktorá poskytuje príležitosti získať základné jazykové zručnosti, znalosti z histórie, inštitúcií, spoločensko-ekonomických aspektov, kultúrnom živote a základných normách a hodnotách hostiteľskej krajiny. Tieto opatrenia sú zamerané predovšetkým na zabezpečenie ľahšieho prístupu na trh práce. V období 2008-2013 bolo do vzdelávania v slovenskom jazyku zapojených približne 1400 štátnych príslušníkov tretích krajín, pričom cca 557 hodín bolo venovaných maloletým bez sprievodu. Spoločensko-kultúrne vzdelávanie bolo poskytnuté približne 500 štátnym príslušníkom tretích krajín. EIF taktiež poskytoval pomoc pri vývoji Integrovannej politiky, ktorá stanovuje opatrenia na rôznych úrovniach verejnej správy a zapojenie rôznych aktérov. Z výskumných aktivít priniesol významné výsledky popis a hodnotenie trhu práce a podmienok štátnych príslušníkov tretích krajín na podnikanie a návrhy opatrení na zlepšenie ich ekonomickej integrácie. Ďalším výskumom, ktorý stojí za zmienku, bol výskum zameraný na príčiny, formy a dôsledky násilia páchaného na štátnych príslušníkoch tretích krajín v SR. ERF zabezpečuje integrácii utečencov prostredníctvom projektov zameraných na sociálnu, sociologickú a právnu pomoc, jazykové kurzy a materiálnu pomoc.

Pozornosť je venovaná najmä zraniteľným skupinám maloletých bez sprievodu, ktorí, napriek ich nízkemu počtu, vyžadujú cielený prístup. Do roku 2013 bola s podporou EIF špecifická pomoc poskytnutá približne 167 deťom v Detskom domove pre maloletých bez sprievodu v Medzilaborciach.

V rámci rokov 2012-2014 298 osobám bola udelená medzinárodná ochrana. Vzhľadom na špecifickú životnú situáciu utečencov, je im poskytovaná ďalšia pomoc. Štátny rozpočet poskytuje pomoc až na 6 mesiacov v Integrovanom centre vo Zvolene; avšak keďže je v tomto regióne nedostatok pracovných príležitostí, je potrebné pomoc poskytovať na celom území. Doposiaľ bola integrácia zabezpečovaná s pomocou ERF a štátneho rozpočtu, predovšetkým za účelom uľahčenia spoločenskej integrácie. SR presúva pozornosť na odborné poradenstvo ako časť procesu posilnenia sebestačnosti.

Integrovaná politika uznáva potrebu presunu integračných aktivít na regionálnu/miestnu úroveň. AMIF pomôže zvýšiť povedomie o tejto úrovni s cieľom priniesť integračné aktivity bližšie k legálnym štátnym príslušníkom tretích krajín a utečencom. Národný program poskytuje priestor pre aktivity ako administratívne poradenstvo, kultúrne tréningy a pod. S cieľom zabezpečiť udržateľnosť a kontinuitu, AMIF bude podporovať aktivity, ktoré získali pozitívnu spätnú väzbu od štátnych príslušníkov tretích krajín ako napríklad centralizovaná

pomoc poskytovaná v migračných centrách alebo kampane na zvyšovanie povedomia. Hodnotenie integračných politík je veľmi dôležité a musí byť zabezpečené občianskou spoločnosťou prostredníctvom výskumných aktivít a identifikáciou nedostatkov v tejto oblasti. Cieľom je vytvoriť prostredie, v ktorom sa môžu štátni príslušníci tretích krajín integrovať do ústretovej slovenskej spoločnosti.

V oblasti **návratu**, SR chápe preventívnu úlohu trvalo udržateľnej návratovej politiky, a preto uprednostňuje dobrovoľné návraty pred nútenými návratmi. Štátni príslušníci tretej krajiny si môžu zvoliť možnosť využiť dobrovoľný návrat bez ohľadu na to či sú nelegálni štátni príslušníci tretích krajín, žiadatelia o azyl alebo osoby s udelenou medzinárodnou ochranou, či sú v zaistení, pobytovom tábore alebo kdekoľvek na území SR.

Počet nelegálnych štátnych príslušníkov tretích krajín sa v posledných 3 rokoch pohyboval okolo 1 000 osôb. V roku 2012 sa počet identifikovaných nelegálnych štátnych príslušníkov tretích krajín mierne zvýšil na 1 479, ale v roku 2013 opäť klesol. Väčšina štátnych príslušníkov tretích krajín prichádza z Ukrajiny, Somálska, Moldavska a Afganistanu.

Pokiaľ ide o nútené návraty štátnych príslušníkov tretích krajín do krajiny pôvodu, ich počet mierne kolíše: v roku 2011 bolo vrátených 394 štátnych príslušníkov tretích krajín, v roku 2012 iba 297 a v roku 2013 bolo realizovaných 339 návratov. V posledných 3 rokoch SR vydala rozhodnutia o vyhostení najčastejšie občanom Ukrajiny, Moldavska, Gruzínska, Somálska a Vietnamu. Readmisia cez vonkajšiu pozemnú hranicu bola uprednostňovanou možnosťou pred leteckými nútenými návratmi.

Kolísanie štatistík je veľmi závislé na súčasnej globálnej situácii. Počet nútených návratov tiež závisí od počtu štátnych príslušníkov tretích krajín nelegálne prekračujúcich vonkajšiu hranicu. Väčšina identifikovaných nelegálnych štátnych príslušníkov tretích krajín požiadala o azyl v procese návratu alebo bola vrátená do iných členských štátov podľa Dublinského nariadenia.

Klesajúci trend je badateľný taktiež v dobrovoľných návratoch, napriek informačným opatreniam podporovaným z RF. V roku 2011 bolo zrealizovaných 95 dobrovoľných návratov, zatiaľ čo v roku 2012 to bolo len 54 a v roku 2013 sa počet znížil na 50 dobrovoľných návratov. Vývoj v oblasti dobrovoľných návratov reflektuje silu migračných tokov do a cez SR, ako aj národnostnú štruktúru cieľovej skupiny. Dobrovoľné návraty sú najčastejšie vykonávané do Vietnamu, Ukrajiny, Moldavska a Gruzínska. Od roku 2007 sú dobrovoľné návraty podporované z RF ako súčasť programu asistovaných dobrovoľných návratov (AVR) a reintegrácií. Doposiaľ sa reintegrácia ukázala byť úspešným nástrojom prevencie nelegálnej migrácie, ako aj nástrojom, ktorý získava stále väčšiu pozornosť štátnych príslušníkov tretích krajín.

Oddelenia UHCP ako miesta prvého kontaktu pre nelegálnych štátnych príslušníkov tretích krajín ponúkajú špeciálnu miestnosť pre štátnych príslušníkov tretích krajín, kde je im v prípade potreby poskytnuté občerstvenie/strava, zdravotná alebo právna pomoc. Zariadenie je používané výhradne nelegálnymi štátnymi príslušníkmi tretích krajín. Ak návrat (dobrovoľný alebo nútený) nemôže byť vykonaný priamo z oddelení UHCP nelegálni štátni príslušníci tretích krajín sú premiestnení do jedného z 2 útvarov policajného zaistenia pre cudzincov (UPZC) v Medveďove alebo v Sečovciach. UPZC Sečovce je vhodný aj pre rodiny s celkovou kapacitou 176 lôžok. UPZC Medveďov s celkovou kapacitou 152 lôžok bol do určitej miery rekonštruovaný s pomocou RF. Doplnková pomoc pre štátnych príslušníkov tretích krajín v UPZC, ktorí majú byť vyhostení alebo dobrovoľne vrátení, ako napríklad sociálna, psychologická alebo právna pomoc, rovnako ako aj vzdelávanie maloletých, je zabezpečená z RF. Doplnková pomoc je zabezpečená aj pri návratovej operácii

prostredníctvom prekladov a tlmočenia alebo uľahčenia prevozu s cieľom zmierniť vedľajší efekt návratovej operácie. Prostriedky štátneho rozpočtu zabezpečujú základné služby (cca. 17,5 mil. € v roku 2013).

SR by rada pokračovala v úspešných vzoroch stanovených RF a implementovala aktivity, ktoré podporujú preventívny charakter návratovej politiky. SR je presvedčená, že implementácia opatrení povedie k bezpečnému a dôstojnému návratu v súlade s požiadavkami Návratovej smernice. Je potrebné zabezpečiť špecifické potreby nelegálnych štátnych príslušníkov tretích krajín, najmä zraniteľných skupín v zaistení. Národnou prioritou je zabezpečiť bezpečný a dôstojný návrat navrátilcov bez ohľadu na to, či sa rozhodli využiť možnosť dobrovoľného návratu, alebo či budú vyhostení nútene. AMIF sa preto zameria na služby poskytované občianskou spoločnosťou a opatrenia zamerané na budovanie kapacít zamestnancov zapojených do procesu návratu, ako aj na zabezpečenie hladkého návratu. Transpozícia Návratovej smernice bola dokončená prijatím novely Zákona o pobyte cudzincov vrátane alternatív zaistenia. Vnútroštátne právo uznáva 2 formy alternatív: hotovostný depozit a povinnosť pravidelného hlásenia adresy bydliska. Alternatívy zaistenia boli doposiaľ aplikované trikrát.

Monitorovanie návratovej politiky sa vykonáva pravidelne v súlade s požiadavkami národnej a EU legislatívy; najmä prostredníctvom Generálneho prokurátora, ktorý je oprávnený kontrolovať súlad správnych rozhodnutí o vyhostení a rozhodnutí o zaistení s vnútroštátnymi právnymi predpismi. Dodržiavanie ľudských práv je monitorované Ombudsmanom a UNHCR v spolupráci s občianskou spoločnosťou.

3. CIELE PROGRAMU

Špecifický cieľ 1 - Azyl

Preto, aby sa zabezpečila udržateľnosť doposiaľ dosiahnutých cieľov v oblasti azylu, národným cieľom je **zaručiť dostatočnú kvalitu života jednotlivca počas azylového procesu v súlade s medzinárodnými štandardami**. Národný prístup k tomuto cieľu je založený na dobrej spolupráci medzi štátom a občianskou spoločnosťou.

Počas programového obdobia sa SR bude zameriavať na dve oblasti tém:

- 1. Témy financované z AMIF:** (a) kvalita azylového systému – budovanie kapacít v oblasti medzinárodných požiadaviek a poskytovanie špecifických služieb pre cieľovú skupinu; (b) spravodlivý a efektívny azylový proces založený na relevantných a spoľahlivých údajoch;
- 2. Témy podporované z iných zdrojov:** (a) zlepšenie národnej administratívnej kapacity v súlade s národnými požiadavkami; (b) dostatočná kapacita na zhromažďovanie údajov v oblasti migrácie; (c) prijatie Programu presídľovania

SR si je plne vedomá dôležitosti zdieľania bremena v oblasti azylu. Napriek tomu, že SR doteraz neprijala Program presídľovania, najväčšou prioritou sú humanitárne transfery osôb čakajúcich na presídlenie. Štátny rozpočet bude podporiť oblasť výmeny skúseností v prípade, že SR bude pripravená na presídľovanie.

Cieľom implementovaných opatrení je zmierniť závažné vedľajšie účinky, ktoré môže azylový proces jednotlivcovi spôsobiť. Prvým krokom je zlepšenie služieb pre cieľovú skupinu. Osobitná pozornosť bude venovaná identifikácii a pomoci zraniteľným skupinám. Ďalším krokom je zlepšiť vedomosti zamestnancov v súlade s novými požiadavkami EÚ. Navyše, nevyhnutnou súčasťou azylového konania je funkčná a užívateľsky-priateľská databáza IS Migra. Upgrade IS Migra bude zabezpečený kladúc dôraz na schopnosť generovať spoľahlivé štatistické údaje. Vo vzťahu k požiadavkám IS Eurodac je nutný aj komplexný upgrade. Upgrade je potrebné vnímať ako súčasť všeobecnej iniciatívy na národnej úrovni, pričom sú spojené finančné prostriedky EÚ a štátneho rozpočtu.

Pokiaľ ide o zaistenie žiadateľov o azyl, budú aj im poskytnuté služby, ktoré uspokojia ich potreby. Vzhľadom na to, že alternatívy zaistenia sa uplatňujú v prípade každého štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý je zaistený, budovanie kapacít UHCP bude podporené v rámci Špecifického cieľa Návrat.

SR víta budovanie CEAS, ktorý bude podporovaný predovšetkým z AMIF a štátneho rozpočtu. EŠIF ako doplnkový zdroj zabezpečí budovanie kapacít orgánov verejnej správy.

Odhaduje sa, že národná alokácia pre azyl a integráciu žiadateľov o azyl bude každoročne exponenciálne narastať o 10% vo vzťahu k roku 2013.

Národný cieľ	1 - Prijímanie/azyl
--------------	---------------------

AMIF má zabezpečiť kvalitný azylový systém. Financovanie je predovšetkým zamerané na budovanie kapacít na úrovni štátnej správy a poskytovanie špecifických služieb na úrovni cieľovej skupiny. Najväčšou výzvou na národnej úrovni je zabezpečiť dostatočné a vysoko kvalitné služby, pričom sa zohľadnia individuálne potreby žiadateľov o azyl, so špecifickou pozornosťou venovanou zraniteľným skupinám. Očakávaný výsledok tohto kombinovaného prístupu na dvoch úrovniach je to, že kvalitný azylový systém bude spĺňať vysoké medzinárodné štandardy v súlade s CEAS.

Otázka bude adresovaná prostredníctvom priorít:

- **Priorita 1:** *Služby poskytované v azylovom procese so špecifickou pozornosťou venovanou potrebám zraniteľných skupín* – rôzny súbor služieb poskytovaný žiadateľom o azyl v ZT, PT a UPZC s pomocou mimovládnych neziskových organizácií/obcí. Individuálne potreby štátnych príslušníkov tretích krajín budú brané do úvahy. Národný program predpokladá aktivity, ako napríklad tlmočenie, sociálna a právna pomoc a pod. Potreby zraniteľných skupín budú zabezpečené prípad od prípadu, najmä prostredníctvom aktivít ako napríklad psychologické poradenstvo. Očakávaným výsledkom je dostupnosť služieb a pomoci pre identifikované zraniteľné skupiny. Odhaduje sa, že pomoc bude poskytnutá 2 400 žiadateľom o azyl.
- **Priorita 2:** *Budovanie kapacít v oblasti acquis EU* - podpora bude poskytovaná s cieľom zabezpečiť **sociálno-psychologické školenia** zdôrazňujúce identifikáciu zraniteľných skupín pre sociálnych pracovníkov, psychológov, manažérov PT, rozhodovateľov a ostatných zamestnancov, ktorí pracujú v oblasti príjmu; a s cieľom umožniť **prístup k viacerým školeniam** k študijným programom EASO pre zamestnancov priamo zapojených do azylového a príjmového procesu. Preklad vybraných vzdelávacích modulov do slovenského jazyka, rovnako ako aj "školenie školiť" bude uľahčovať školiaci program na národnej úrovni. Štandardy EASO, acquis EÚ, a medzinárodné utečenecké právo, ako aj národné štandardy budú zohľadnené. Výsledkom je vyškoliť 100% pracovníkov MU zapojených do azylového procesu.

Ostatné zdroje financovania sa budú zaoberať zlepšením národnej administratívnej kapacity v súlade s národnými požiadavkami - budovanie kapacít bude adresované ako súčasť národného vzdelávacieho programu v rámci doplnkových finančných zdrojov (financovanie EŠIF a štátny rozpočet).

Aktivity spojené s informáciami o krajinách pôvodu (COI) nebudú podporované z AMIF, nakoľko SR už má vybudovaný systém v oblasti COI. Na národnej úrovni sú analýza "COI", rovnako ako monitoring médií, nevyhnutné pre azylové konanie, poskytované na dennej báze špecializovaným oddelením MU. Na medzinárodnej úrovni je najdôležitejšia spolupráca s EASO. SR sa tiež zúčastňuje množstva rôznych medzinárodných projektov.

Národný cieľ	2 - Hodnotenie
--------------	----------------

Financovanie AMIF zaistí spravodlivé a efektívne azylové konanie, ktoré je založené na relevantných a spoľahlivých údajoch. IS MIGRA bol vyvinutý pomocou ERF a od tej doby nebol dôsledne upgradovaný. Je potrebné, aby systém reflektoval na technický pokrok a požiadavky EU na reportovanie. IS prispeje k trvalo udržateľnému a efektívnemu azylovému konaniu tým, že poskytne dostatočné údaje na podávanie správ.

Otázka bude adresovaná prostredníctvom priority:

- **Priorita 3:** *zlepšenie kapacity zhromažďovať údaje a štatistiky* – rozsah zbieraných a spravovaných údajov by mal vziať do úvahy a zabezpečiť potrebu zbierať údaje na úrovni EU – zber údajov pre obidva EUROSTAT and Early warning and Preparedness System, ktorý spustil EASO. Očakávaný výsledok je dosiahnuť zber 100 % požadovaných informácií.

Doplnkové finančné zdroje budú využité na to, aby sa dosiahla dostatočná kapacita na zber údajov v oblasti migrácie – berúc do úvahy medzinárodné požiadavky na reportovanie, všetky IS v oblasti migrácie potrebujú upgrade s cieľom odovzdať porovnateľné údaje zabezpečiť dostatočné informácie pre IS Migra. Upgrade týchto IS, ako napríklad Eurodac bude

podporený z prostriedkov štátneho rozpočtu. IS Migra bude najskôr upgradovaný s pomocou AMIF a následne bude prepojený s ostatnými IS s podporou štátneho rozpočtu.

Národný cieľ	3 - Presídľovanie
---------------------	--------------------------

SR neprijala program presídľovania. V prípade, ak sa štátna politika zmení, aktivity presídľovania budú zastrešené s pomocou štátneho rozpočtu, ako napríklad budovanie kapacít a výmena dobrých skúseností. SR aktívne podporuje humanitárne transfery osôb, ktoré budú nastálo presídlené do iných krajín, ako súčasť princípu zdieľania bremena.

Špecifická akcia	1 - Tranzitné centrá
-------------------------	-----------------------------

SR chce rozvíjať aktivity spojené s ETC v Humennom. ETC je súčasťou zariadenia MV SR, ktoré je určené na poskytnutie dočasného prístrešia pre utečencov, ktorých je potrebné naliehať evakuovať z krajiny ich súčasného pobytu, a ktorí budú presídlení do cieľovej krajiny presídlenia v spolupráci s UNHCR a IOM. ETC umožňuje transfer utečencov do bezpečného prostredia, kde môžu vykonať všetky potrebné prípravné kroky na ich presídlenie. Krajiny EU a krajiny mimo EU, ktoré presídľujú, vedú pohovory s utečencami a uzavria výsledné dohody presídlenia utečencov. Navyše, ETC umožňuje vykonávať zdravotné prehliadky a lekárske ošetrenia potrebné pre účely presídlenia. Počas pobytu v Centre utečenci sa zúčastňujú kurzov kultúrnych reálií a jazykových kurzov navrhnutých krajinou presídlenia, ktoré im pomôžu s ich budúcou integráciou.

Do roku 2014 SR poskytla dočasné prístrešie 772 utečencov (z ktorých 300 boli deti - palestínski utečenci z Iraku; afganskí utečenci z Iránu; utečenci z Eritrei, Etiópie, Iraku a Somálska, ktorí boli v Jemene). Kapacita zariadenia je 150 osôb.

Na základe doteraz dosiahnutého úspechu ETC, SR plánuje zachovať tento humanitárny nástroj ako súčasť širšieho presídľovacích programov EÚ a UNHCR v rámci princípu solidarity a zdieľania bremena.

Vývoj a pokračovanie ETC vyžaduje značné personálne, materiálne a finančné zdroje. Keďže ETC slúži predovšetkým zraniteľným osobám (napr. slobodné matky, zdravotne postihnutí alebo starší ľudia atď.), služby musia byť starostlivo prispôbené individuálnym potrebám utečencov. Doplnkové finančné zdroje AMIF zaisťujú rozvoj a poskytovanie špecializovaných služieb, s cieľom naplniť vysoké EÚ štandardy.

Navyše, cieľom je zabezpečiť, aby ETC bolo pravidelne využívané aj inými členskými štátmi. V tomto ohľade je kľúčovým prvkom propagáciu ETC na národnej a európskej úrovni.

Hlavné aktivity:

1. zabezpečenie ďalších potrieb, najmä špecifická pomoc zraniteľným osobám, ako sú rozvoj základnej gramotnosti dospelých, najmä žien, posilnenie medzi kultúrnej tolerancie a dialóg s miestnou komunitou pre deti, psychologická pomoci atď.
2. Údržba a rekonštrukcia ETC a potrebnej infraštruktúry - stavba zariadení pre telesne postihnutých, výmena použitého a poškodeného vybavenia, modernizácia atď.
3. Rozvoj a posilnenie prevádzkovania humanitárnych transferov prostredníctvom šírenia informácií a rozvoja vzťahov s verejnosťou.

ETC sa bude vyvíjať iba za účelom podpory presídľovacích operácií (tranzitu) v spolupráci s UNHCR a v plnom súlade s medzinárodným právom.

Špecifický cieľ 2 - Integrácia/legálna migrácia

Vzhľadom na Integračnú politiku, národným cieľom je, aby sa **zabránilo riziku ekonomicky, sociálne a kultúrne rozdelenej spoločnosti, a vytváraniu uzavretých komunit štátnych príslušníkov tretích krajín**. S cieľom dosiahnuť národný cieľ budú zapojené doplnkové finančné zdroje.

Integrácia štátnych príslušníkov tretích krajín zohráva dôležitú úlohu v rozvoji SR ako krajiny, ktorá podporuje a rešpektuje rozmanitosť. Integračná politika je založená na spravodlivosti, rovnosti, úsilí vyrovnat' znevýhodnenia, prevencii diskriminácie, pričom dôraz je kladený na miestnu/regionálnu úroveň a občiansku spoločnosť.

Počas programového obdobia sa SR zameria na dve oblasti tém:

- 1. Témy financované z AMIF:** (a) Legálne sa zdržujúci štátni príslušníci tretích krajín ako súčasť ekonomického, politického, kultúrneho a spoločenského života; (b) Vytváranie podmienok pre implementáciu integračnej politiky na národnej, regionálnej a miestnej úrovni;
- 2. Témy podporované z iných zdrojov:** (a) Medzi-inštitucionálna spolupráca zameraná na monitorovanie Integračnej politiky; (b) Posilnenie postavenia legálne sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín na trhu práce.

Integrácia na miestnej/regionálnej úrovni prináša cieleňú pomoc štátnym príslušníkom tretích krajín a podporuje integráciu v rámci spoločnosti. Pretože sa jedná o dlhodobý proces, prvým krokom bude predstavenie integrácie národným/miestnym/regionálnym autoritám prostredníctvom budovania kapacít, zvýšenia povedomia a spolupráce. V druhej fáze sa predpokladá, že autority budú priamo implementovať aktivity. Druhou prioritou je udržať úroveň poskytovaných služieb cieľovej skupine s cieľom uľahčiť integráciu do spoločensko-kultúrneho života a pripraviť štátnych príslušníkov tretích krajín na podmienky na trhu práce prostredníctvom jazykového vzdelávania, administratívnej pomoci atď. Aktivity založené na výskume budú doplnkové a komplementárne k hlavným prioritám. Ich cieľom bude identifikovať medzery na národnej a regionálnej úrovni, ktoré by mali byť vyplnené, aby bola dosiahnutá efektívna integrácia štátnych príslušníkov tretích krajín a naplnené ciele Integračnej politiky. Vzhľadom na to, že potreby zraniteľných osôb sú prierezové, budú riešené v rámci každej navrhovanej priority.

ESF je jedným zo zdrojov financovania integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín na trh práce. Aby sa zabránilo prekryvaniu, bude AMIF podporovať komplementárne opatrenia.

SR tiež rešpektuje potrebu uznávania dosiahnutého vzdelania a kvalifikácie a prevencie fenoménu „plytvania mozgami“, na ktorú bude priamo reflektovať štátny rozpočet.

V dôsledku nízkeho počtu legálnych štátnych príslušníkov tretích krajín a vysokej miery nezamestnanosti; SR v súčasnosti nepodniká v oblasti predpríchodových opatrení žiadne konkrétne kroky, a to aj vzhľadom k tomu, že Integračná politika identifikuje opatrenia, ktoré sa majú realizovať v prospech štátnych príslušníkov tretích krajín na území SR.

Národný cieľ	1 - Legálna migrácia
--------------	----------------------

Medzi-inštitucionálna spolupráca zameraná na monitorovanie Integračnej politiky bude zabezpečená v rámci príslušnej kapitoly štátneho rozpočtu. SR má dobre zavedenú spoluprácu medzi rôznymi aktérmi vrátane verejných autorít a občianskej spoločnosti. MPSVaR SR koordinuje pravidelné stretnutia MEKOMIC (medzirezortný expertný výbor pre pracovnú migráciu a integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín, kde sú všetky integračné aktivity

predmetom monitorovania a hodnotenia.

Národný cieľ	2 - Integrácia
--------------	----------------

AMIF poskytne financovanie na zabezpečenie, aby sa legálne sa zdržiavajúci štátny príslušníci tretích krajín stali súčasťou ekonomického, politického, kultúrneho a spoločenského života. Táto otázka je založená na uznaní integrácie ako obojstranného procesu, a preto aktivity potrebujú podporiť integráciu tak na úrovni legálne sa zdržujúcich štátnych príslušníkov tretích krajín, ako aj na úrovni prijímajúcej spoločnosti.

Otázka bude adresovaná prostredníctvom priority:

- **Priorita 4:** *podpora integrácie prostredníctvom služieb* - poskytovanie služieb rôznymi aktérmi sa ukázalo byť veľmi úspešným nástrojom pre uľahčenie integrácie. Predpokladá sa realizácia aktivít, ako právne a administratívne poradenstvo, jazykové vzdelávanie, pracovné poradenstvo, poradenstvo zamerané na administratívny systém atď., s cieľom umožniť štátnym príslušníkom tretích krajín vyrovnať sa so špecifickými štruktúrami národnej, regionálnej alebo miestnej administratívy odlišnými od štruktúr v domovskej krajine. Okrem toho, služby budú kladť dôraz na integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín do spoločensko-kultúrneho, politického a ekonomického života. Výsledkom je zabezpečenie prístupu k službám a pomoci pre všetkých členov cieľovej skupiny, ktorí prejavia záujem.

Iné finančné zdroje budú použité na zvýšenie miery zamestnanosti štátnych príslušníkov tretích krajín, ako aj na podporu aktívnej účasti štátnych príslušníkov tretích krajín na trhu práce. Vo vzťahu k integrácii štátnych príslušníkov tretích krajín na trh práce bude zabezpečená doplnkovosť medzi aktivitami podporenými z AMIF a EŠIF. AMIF bude preto podporovať iba komplementárne aktivity uvedené v priorite 4. ESF sa zameria na cieľové aktívne a preventívne opatrenia na trhu práce s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti a udržateľnosti samostatnej zárobkovej činnosti. Za účelom podpory finálneho výsledku na konci programového obdobia, SR využije aj štátny rozpočet s cieľom zlepšenia systému uznávania vzdelania.

Národný cieľ	3 - Kapacita
--------------	--------------

AMIF poskytne financovanie na vytvorenie podmienok pre implementáciu Integračnej politiky na národnej, regionálnej a miestnej úrovni. Integračná politika kladie dôraz na úlohu národných, regionálnych a miestnych autorít v procese integrácie. Cieľom je zvýšiť ich zapojenie sa do procesu integrácie, a to najmä v oblastiach identifikovaných na intervenciu integračných opatrení.

Otázka bude adresovaná prostredníctvom priorit:

- **Priorita 5:** *identifikácia možných oblastí intervencií pre integračné opatrenia* prostredníctvom aktivít založených na výskume. Výsledkom bude identifikácia najmenej 3 oblastí integrácie, kde by národné alebo EÚ financovanie prinieslo najväčšiu pridanú hodnotu. S cieľom podporiť proces integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín bude implementovaný prístup založený na spolupráci národných/regionálnych/miestnych autorít, ako aj prístup "zdola". Očakáva sa, že projekty založené na výskume zhromaždia a poskytnú potrebné údaje a základ ďalších akcií a možností pre zlepšenie integračného procesu.

- **Priorita 6:** *zapojenie národných/regionálnych/miestnych autorít v oblasti integrácie prostredníctvom posilnenia ich kapacít* – aktivity ako budovanie kapacít, workshopy atď. Očakávaným výsledkom je posilniť spoluprácu medzi regionálnymi/miestnymi a štátnymi autoritami prostredníctvom budovania kapacít a rozvoja regionálnych/miestnych integračných plánov, ktoré prispievajú k napĺňaniu cieľov Integračnej politiky. Odhaduje sa, že bude vypracovaných 40 opatrení/rámcov/nástrojov/plánov.

S ohľadom na predchádzajúce aktivity financované z EIF, SR považuje zapojenie širokého spektra aktérov do procesu integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín ako príklad dobrej praxe. SR plánuje zaviesť viac aktivít v oblasti spolupráce medzi miestnymi/regionálnymi autoritami a realizáciu schém, ktoré môžu implementovať Integračnú politiku. Ďalším príkladom dobrej praxe je poskytovanie školení odborníkom, ako súčasť multifunkčného tímu, z rôznych štátnych úradov, ktorí sa priamo podieľajú na procese integrácie a sú v každodennom kontakte s cieľovou skupinou.

Špecifický cieľ 3 - Návrat

V oblasti návratov je pozornosť venovaná procesu návratu ako takému. Národnou prioritou je **zabezpečiť bezpečný a dôstojný návrat navrátilcov bez ohľadu na to, či sa rozhodli využiť možnosť dobrovoľného návratu, alebo či budú vyhostení nútene**. Riadenie návratov je plne v kompetencii UHCP. S podporou štátneho rozpočtu a RF už boli adresované niektoré z vážnych výziev. AMIF bude preto naďalej podporovať opatrenia, ktoré sa ukázali byť úspešné, pričom do úvahy bude vzatá aj doplnkovosť financovania.

Pomoc z AMIF je predovšetkým zameraná na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú uznaní ako nelegálne sa zdržujúcich na území SR. Prioritou však sú štátni príslušníci tretích krajín (žiadatelia o azyl, osoby s udelenou medzinárodnou ochranou, nelegálni štátni príslušníci tretích krajín) v procese AVR. V prípade, že proces návratu sa nevykonáva prostredníctvom AVR, SR využíva všetky opatrenia, ako to vyžaduje Návratová smernica. Navrátiliec v zaistení, vzhľadom na svoju špecifickú životnú situáciu, potrebuje nielen špecifickú pomoc, ale aj pomoc skúsených vnútroštátnych orgánov podieľajúcich sa na nútenom návrate. Vzhľadom na to, že návratové riadenie je riadenie, ktoré sa vyvíja veľmi rýchlo v reakcii na nepredvídateľné migračné toky, podporené budú aj opatrenia zamerané na prevenciu nelegálnej migrácie, výmenu informácií a rozvoj účinných návratových politík. Hodnotenie návratových politík je tiež nevyhnutné, aby sa umožnilo lepšie zacieliť financovanie na dosiahnutie cieľov politiky. Aktivity ako je hodnotenie alebo šírenie dát budú podporované zo štátneho rozpočtu. Všetky aktivity spojené so zlepšením priestorov útvarov cudzineckej polície budú podporované z EŠIF. UHCP je tiež pripravený zúčastniť sa rôznych medzinárodných projektov zameraných na výmenu informácií a osvedčených postupov financovaných s podporou rôznych zdrojov.

Počas programového obdobia sa SR zameria na dve oblasti tém:

1. **Témy financované z AMIF:** (a) Efektívne návratové procedúry; (b) Primeraný a dôstojný návrat štátnych príslušníkov tretích krajín do krajiny pôvodu;
2. **Témy podporované z iných zdrojov:** (a) Zlepšenie podmienok a zariadení na prijímanie a zadržanie; (b) Efektívny systém monitorovania.

SR má za cieľ zabezpečiť potreby a práva navrátilcov v akomkoľvek štádiu procesu návratu v súlade s medzinárodnými požiadavkami, požiadavkami EÚ a vnútroštátnej legislatívy. Vzhľadom na klesajúci počet navrátilcov, osobitná pozornosť je venovaná každému jednotlivému navrátilcovi. Za týmto účelom sú opatrenia založené na individuálnych potrebách štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré budú implementované v procese návratu

a v zaistení. Okrem služieb poskytovaných cieľovej skupine, je potrebné zabezpečiť lepšiu aplikáciu legislatívy EÚ a národnej legislatívy, a preto bude zabezpečované aj budovanie kapacít.

Očakávaným výsledkom Národného programu v oblasti návratu je vyvinutie efektívneho riadenia návratových operácií.

Odhaduje sa, že národná alokácia pre návrat bude každoročne exponenciálne narastať o 10% vo vzťahu k roku 2013.

Národný cieľ	1 - Sprievodné opatrenia
---------------------	---------------------------------

AMIF poskytne financovanie na zabezpečenie zefektívnenia nastaveného procesu návratu, s cieľom zabezpečenia hladkého priebehu návratu založeného na špecifickej pomoci poskytovanej každému zaistenému navrátilcovi, a tiež na kvalifikovanom prístupe policajtov podieľajúcich sa na procese návratu.

Otázka bude adresovaná prostredníctvom priorít:

- **Priorita 7:** *služby poskytované v procese núteného návratu so zreteľom na zraniteľné skupiny osôb* - služby s najväčšou pridanou hodnotou, ako napríklad sociálna či psychologická pomoc, právna pomoc a poradenstvo, materiálna pomoc atď. Zaistení štátni príslušníci tretích krajín čelia špecifickej životnej situácii, keď čakajú na vyhostenie. Počas pobytu dodržiavajú režim UPZC. MVO zohrávajú kľúčovú úlohu v zabezpečovaní sociálnych, psychologických a materiálnych potrieb štátnych príslušníkov tretích krajín. Praktické skúsenosti naznačujú, že psychologická a sociálna starostlivosť významne prispieva k uľahčeniu návratov zmiernením stresových faktorov pre zaistených štátnych príslušníkov tretích krajín a zvyšovaním ich ochoty spolupracovať a aktívne sa zapájať do aktivít potrebných pre úspešné návratové operácie. Očakávaným výsledkom je zabezpečenie dostupnosti služieb.
- **Priorita 8:** *budovanie kapacít zamestnancov zapojených priamo do návratovej politiky* - aktivity ako školenia príslušných orgánov na témy spojené s návratom, ktoré sú založené na platnej legislatíve, ako napríklad alternatívy zaistenia, atď. Komplementárne k službám, vysokokvalifikovaní zamestnanci zapojení do procesu návratu prispievajú k úspešným návratovým operáciám a účinnému riadeniu návratovej politiky. Očakávaným výsledkom je vybudovať kapacity pracovníkov UHCP zapojených priamo do návratovej politiky.

Iné zdroje budú zapojené do zlepšenia podmienok príjmových zariadení a UPZC ako súčasť štrukturálnych zmien v oblasti verejných služieb a verejnej správy.

Národný cieľ	2 - Opatrenia na návrat
---------------------	--------------------------------

AMIF poskytne financovanie na zabezpečenie trvalo udržateľného a dôstojného návratu štátnych príslušníkov tretích krajín do krajiny pôvodu. SR na prvom mieste uprednostňuje program dobrovoľných návratov a reintegrácií, avšak v prípade, že nie je možný AVR, vykoná sa nútený návrat.

Otázka bude adresovaná prostredníctvom priorít:

- **Priorita 9:** *posilnenie dobrovoľného návratu a reintegrácie* - aktivity zamerané na uľahčenie dobrovoľného návratu vrátane pred odchodových a po návratových opatrení a reintegrácie, ako napríklad poskytovanie ubytovania, stravy, zdravotných služieb; poradenstva spojeného s návratom a reintegráciou v krajine pôvodu; zabezpečenie

tlmočnických služieb, pomoc s cestovnými dokladmi a zabezpečením cestovania atď. Očakávaným výsledkom je zabezpečenie dostupnosti AVR a reintegrácie pre cieľovú skupinu (cca do 500 osôb). Vzhľadom na klesajúci trend AVR v posledných rokoch, AMIF očakáva, že počet AVR sa zvýši v dlhodobom horizonte reflektujúci silu migračných tokov.

- **Priorita 10:** zvyšovanie kvality núteného návratu prostredníctvom aktivít v rámci celého procesu návratu, ako napríklad tlmočenie a preklady, bezpečný prevoz navrátilcov a doprava do krajiny pôvodu atď. Očakávaným výsledkom je podpora preventívneho charakteru operácií núteného návratu prostredníctvom efektívneho a hladkého procesu návratu. Odhaduje sa, že cca 2 700 osôb bude vyhostených formou núteného návratu.

Národný cieľ	3 - Spolupráca
--------------	----------------

Efektívny monitorovací systém je národnou prioritou, ktorá bude adresovaná štátnym rozpočtom a zameriava sa na podporu pravidelného monitoringu relevantnými národnými orgánmi. Monitoring a hodnotenie návratov je realizované pravidelne v súlade s požiadavkami Návratovej smernice. Na druhej strane, sa víta akákoľvek medzinárodná iniciatíva s cieľom zabezpečiť efektívne a úplne nezávislé porovnanie návratových politík v rámci EU.

Osobitný cieľ 4 - Solidarita

SR víta dobrovoľný charakter aktivít relokácie/premiestňovania. SR sa nevenuje žiadnym konkrétnym aktivitám s pomocou financovania z AMIF. V prípade, že národná politika v tejto oblasti vytvorí možnosť relokácie/premiestňovania, SR sa zapojí do záväzkov na osobitné prípady, ktoré ponúka Národný program AMIF, pokiaľ aktivity s tým spojené budú podporené výhradne zo štátneho rozpočtu.

Národný cieľ	1 - Relokácia
--------------	---------------

ORIENTAČNÝ HARMONOGRAM

Špecifický cieľ	NC/ŠA	Hlavná akcia	Názov akcie	Začiatok fázy plánovania	Začiatok fázy vykonávania	Začiatok uzatvárania
ŠC1 - Azyl	NC1 - Prijímanie/azyl	1	Služby zabezpečované pre cieľovú skupinu	2015	2015	2022
ŠC1 - Azyl	NC1 - Prijímanie/azyl	2	Budovanie kapacít	2015	2016	2020
ŠC1 - Azyl	NC2 - Hodnotenie	1	Upgrade IS	2015	2015	2016
ŠC1 - Azyl	ŠA1 - Tranzitné centrá	1	Zabezpečenie špecifických služieb	2015	2015	2022
ŠC1 - Azyl	ŠA1 - Tranzitné centrá	2	Rekonštrukcia a údržba	2015	2015	2022
ŠC1 - Azyl	ŠA1 - Tranzitné centrá	3	Posilnenie humanitárnych transferov	2015	2015	2022
ŠC2 - Integrácia/legálna migrácia	NC2 - Integrácia	1	Služby zabezpečované pre cieľovú skupinu	2015	2015	2022
ŠC2 - Integrácia/legálna migrácia	NC2 - Integrácia	2	Zvyšovanie povedomia	2015	2015	2022
ŠC2 - Integrácia/legálna migrácia	NC3 - Kapacita	1	Výskumné aktivity	2015	2015	2022
ŠC2 - Integrácia/legálna migrácia	NC3 - Kapacita	2	Zapojenie regionálnych/miestnych autorít	2015	2016	2022
ŠC3 - Návrat	NC1 - Sprievodné opatrenia	1	Služby poskytované návratilcom v zaistení	2015	2015	2022
ŠC3 - Návrat	NC1 - Sprievodné opatrenia	2	Budovanie kapacít	2015	2015	2022
ŠC3 - Návrat	NC2 - Opatrenia na návrat	1	Opatrenia dobrovoľného návratu a reintegrácie	2015	2015	2022
ŠC3 - Návrat	NC2 - Opatrenia na návrat	2	Opatrenia núteného návratu	2015	2015	2022

4. OSOBITNÉ PRÍPADY

4.1. Presídľovanie

Odôvodnenie počtu osôb, ktoré majú byť presídlené

Závazok na roky 2016-2017, podľa záverov zo dňa 20. júla 2015 stretnutia zástupcov vlád členských štátov v rámci Rady, týkajúce sa presídľovania osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu v počte 20 000 na základe multilaterálnych alebo národných schém a Odporúčania EK zo dňa 8. júna 2015 Európskej schémy presídľovania.

Plán záväzkov

Zraniteľné skupiny a spoločné priority Únie v oblasti presídľovania (Jednorazová platba 10 000 EUR na presídlenú osobu)	2014-2015	2016-2017	2018-2020
Sýrski utečenci v regióne		100	
Priority Únie celkovo		100	
Celkový súčet		100	

4.2. Presun a relokácia

	Z krajiny	Do krajiny	2014-2015	2016-2017	2018-2020
Presun		Slovenská republika	0		
Relokácia (2015/1523)	Grécko	Slovenská republika		40	
Relokácia (2015/1523)	Taliansko	Slovenská republika		60	

5. SPOLOČNÉ UKAZOVATELE A UKAZOVATELE ŠPECIFICKÉ PRE PROGRAM

Špecifický cieľ	1 - Azyl			
Indikátor	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Zdroj overenia
C1 - Počet osôb z cieľovej skupiny, ktorým sa poskytla pomoc v rámci projektov v oblasti prijímania a azylových systémov, ktoré sa podporili z tohto fondu	Počet	0,00	2 400,00	Vykazovanie projektu
C2.1 - Kapacita (t. j. počet miest) v rámci novej ubytovacej infraštruktúry prijímania zriadenej v súlade s acquis EÚ, pokiaľ ide o minimálne podmienky prijímania, a kapacita v rámci existujúcej ubytovacej infraštruktúry prijímania, ktorá sa skvalitnila v súlade s tými istými podmienkami pomocou projektov, ktoré sa podporili z tohto fondu	Počet	0,00	0,00	Vykazovanie projektu
C2.2 - Percentuálny podiel na celkovej ubytovacej kapacite prijímania	%	0,00	0,00	Vykazovanie projektu
C3.1 - Počet osôb preškolených s pomocou z fondu v azylovej problematike	Počet	0,00	150,00	Vykazovanie projektu
C3.2 - Tento počet ako percentuálny podiel celkového počtu zamestnancov vyškolených v danej problematike	%	0,00	100,00	Vykazovanie projektu
C4 - Počet informačných materiálov krajiny pôvodu a prieskumných misií vykonaných s pomocou z fondu	Počet	0,00	0,00	Vykazovanie projektu
C5 - Počet projektov, ktoré sa podporili z tohto fondu s cieľom rozvíjať, monitorovať a hodnotiť azylové politiky členských štátov	Počet	0,00	0,00	Vykazovanie projektu
C6 - Počet osôb presídlených s podporou tohto fondu	Počet	0,00	0,00	Orgán zodpovedný za transfer osôb
S.1 – Počet utečencov uznaných v rámci mandátu UNHCR evakuovaných na Slovensko s cieľom ďalšieho presídlenia, ktorým bola poskytnutá pomoc ako súčasť Špecifickej akcie počas obdobia 2015 – 2022	Počet	0,00	1 800,00	Vykazovanie projektu

Osobitný cieľ	2 - Integrácia/legálna migrácia			
Indikátor	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Zdroj overenia
C1 - Počet osôb z cieľovej skupiny, na ktoré sa vzťahovali opatrenia pred odchodom, podporené z tohto fondu	Počet	0,00	0,00	Vykazovanie projektu
C2 - Počet osôb z cieľovej skupiny, ktoré dostali pomoc z fondu prostredníctvom integračných opatrení v rámci národných, miestnych a regionálnych stratégií.	Počet	0,00	18 500,00	Vykazovanie projektu

Špecifický cieľ	2 - Integrácia/legálna migrácia			
Indikátor	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Zdroj overenia
C3 - Počet miestnych, regionálnych a národných politických rámcov/opatrení/nástrojov, ktoré sú k dispozícii na integráciu štátnych príslušníkov tretej krajiny a do ktorých je zapojená občianska spoločnosť, spoločenstvá migrantov, ako aj všetky relevantné zainteresované strany vďaka opatreniam podporeným z tohto fondu	Počet	0,00	40,00	Vykazovanie projektu
C4 - Počet projektov spolupráce s inými členskými štátmi zameraných na integráciu štátnych príslušníkov tretej krajiny, ktoré sa podporili z tohto fondu	Počet	0,00	0,00	Vykazovanie projektu
C5 - Počet projektov podporených z tohto fondu s cieľom rozvíjať, monitorovať a hodnotiť integračné politiky v členských štátoch	Počet	0,00	8,00	Vykazovanie projektu

Špecifický cieľ	3 - Návrat			
Indikátor	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Zdroj overenia
C1 - Počet osôb, ktoré s pomocou fondu absolvovali odbornú prípravu týkajúcu sa návratu	Počet	0,00	1 400,00	Vykazovanie projektu
C2 - Počet navrátilcov, ktorí pred návratom alebo po návrate dostali pomoc spolufinancovanú fondom, zameranú na opätovnú integráciu	Počet	0,00	140,00	Vykazovanie projektu
C3 - Počet navrátilcov, ktorých návrat bol spolufinancovaný fondom; osoby, ktoré sa navrátili dobrovoľne	Počet	0,00	500,00	Vykazovanie projektu
C4 - Počet navrátilcov, ktorých návrat bol spolufinancovaný fondom; osoby, ktoré boli odsunuté	Počet	0,00	2 700,00	Vykazovanie projektu
C5 - Počet monitorovaných operácií odsunu, ktoré sa z fondu spolufinancovali	Počet	0,00	0,00	Vykazovanie projektu
C6 – Počet projektov podporených z Fondu s cieľom vyvinúť, monitorovať a vyhodnocovať návratové politiky v členskom štáte	Počet	0,00	0,00	Vykazovanie projektu

Špecifický cieľ	4 - Solidarita			
Indikátor	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Zdroj overenia
C1 - Počet žiadateľov o medzinárodnú ochranu a počet osôb s postavením medzinárodnej ochrany presunutých z jedného členského štátu do druhého s podporou z fondu	Počet	0,00	0,00	Orgán zodpovedný za relokácie

Špecifický cieľ	4 - Solidarita			
Indikátor	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Zdroj overenia
C2 - Počet projektov spolupráce s inými členskými štátmi na posilnení solidarity a rozdelení zodpovednosti medzi členskými štátmi s podporou z fondu.	Počet	0,00	0,00	Vykazovanie projektu

6. RÁMEC NA PRÍPRAVU A VYKONÁVANIE PROGRAMU ČLENSKÝM ŠTÁTOM

6.1. Zapojenie partnerov pri príprave programu

Úloha ZO bola koordinovať konzultácie a zabezpečiť, aby boli všetky navrhované priority zvážené pri príprave návrhu Národného programu. V rámci Princípu partnerstva sa konzultácie verejnosti začali na jar 2013. ZO zorganizoval informačné stretnutie pre všetkých zainteresovaných partnerov s cieľom ponúknuť možnosť participovať na príprave Národného programu prostredníctvom návrhov priorít a opatrení. V nadväznosti na návrhy väčšiny konečných príjemcov fondov Solidarita predložených písomne, tvorcovia národnej politiky vytvorili zoznam dlhodobých národných priorít. Politický dialóg s Európskou komisiou priniesol prierezové témy a bol nastavený komplexný prístup k programovaniu. Tvorcovia politiky a odborníci sa spojili s cieľom zabezpečiť realizovateľnosť opatrení a konzistentnosť analýzy východiskových údajov. S cieľom zabezpečiť udržateľnosť Národného programu, v decembri 2014 sa uskutočnilo druhé kolo verejného pripomienkovania prostredníctvom web stránky MV SR. Možnosť pripomienkovať prvý návrh Národného programu využili dve MVO a IOM.

Partneri v oblasti štátnej politiky prelínajúcej sa s AMIF zahŕňajú MU, UHCP, MPSVaR, ako aj príslušné odbory MV SR zaoberajúce sa agendou EU. Títo partneri boli konzultovaní počas prípravy výsledného návrhu Národného programu.

6.2. Monitorovací výbor

Monitorovací výbor (MV) je vytvorený ako spoločný výbor pre AMIF a ISF. Jeho hlavnou úlohou je zabezpečiť doplnkovosť financovania pri účasti všetkých relevantných partnerov. ZO bude každoročne predkladať správy MV o pokroku pri implementácii Národného programu (pokrok dosiahnutý v naplňaní indikátorov a finančného čerpania alokácie). MV bude mať nasledovné úlohy:

- Monitorovať priebeh realizácie Národného programu na základe dosiahnutých výsledkov a cieľov,
- Brať na vedomie správy o vykonávaní národných programov, vrátane finančných údajov, priebežnú hodnotiacu správu o vykonávaní akcií a o pokroku pri dosahovaní cieľov národných programov, ex-post hodnotiacu správu o účinkoch akcií vykonávaných v rámci národných programov,
- Brať na vedomie informácie o stave čerpania finančných prostriedkov Národných programov, vrátane informácie o identifikovaných nezrovnalostiach
- Brať na vedomie správy z nezávislých auditov týkajúcich sa realizácie systému riadenia a kontroly,
- Schvaľovať revízie Národného programu
- Prerokovávať harmonogram výziev na nasledovný rozpočtový rok,
- Schvaľovať opatrenia potrebné na splnenie celkových cieľov Národných programov.

Členom MV poskytne informácie ZO.

6.3. Spoločný rámec monitorovania a hodnotenia

SR stavia na pozitívnej skúsenosti zo systému monitorovania a hodnotenia fondov Solidarita, ktorý bude upravený v zmysle nových požiadaviek. Monitorovanie a hodnotenie bude vykonávané na projektovej a programovej úrovni.

Monitorovanie na úrovni projektov bude realizované priamo ZO prostredníctvom stretnutí s prijímateľmi a správ podávaných projektmi o aktivitách a indikátoroch, ktoré obsahujú aj informácie o hodnotení projektu. Údaje bude zbierať ZO elektronicky. ZO bude podávať správy EU v súlade s požiadavkami Horizontálneho nariadenia.

Monitorovanie programu bude realizované priamo ZO. Pokrok, účinnosť a efektívnosť vzhľadom na ciele a finančné čerpanie budú merané spoločnými indikátormi vzhľadom k východiskovej situácii, výstupom, výsledkom a dopadom projektov. Správ o pokroku budú podávané Monitorovaciemu výboru.

Hodnotenie programu bude zabezpečené v súlade s požiadavkami Horizontálneho nariadenia buď interne alebo externe. Priebežná hodnotiacia správa o vykonávaní akcií a o pokroku pri dosahovaní cieľov národných programov bude predložená do 30. júna 2018 a ex-post hodnotiacia správa bude predložená do 30. júna 2024.

6.4. Zapojenie partnerov do vykonávania, monitorovania a hodnotenia národného programu

Princíp partnerstva sa predpokladá počas celého obdobia realizácie programu prostredníctvom Monitorovacieho výboru, konzultácií pred vyhlásením výziev na predkladanie žiadostí o grant, a počas monitorovania a hodnotenia Národného programu.

Najdôležitejšou platformou pre partnerov bude Monitorovací výbor. Princíp partnerstva v širokom slova zmysle, ktorý bol uplatnený počas programovania, bude počas implementácie zúžený čo sa týka počtu partnerov. S cieľom zamedziť vzniku konfliktu záujmov, nakoľko väčšina partnerov sa zaujíma priamo o realizáciu projektov, princíp partnerstva bude obmedzený na národné, regionálne a lokálne autority ako orgány zodpovedné za tvorbu štátnej politiky.

ZO bude však organizovať pravidelné koordinačné stretnutia pred vyhlásením výziev na predkladanie žiadostí o grant pre verejnosť a informačné stretnutia pre prijímateľov. Stretnutia budú otvorené pre MVO, medzinárodné organizácie, štátne, regionálne a národné združenia a únie, ako aj pre všetkých partnerov, ktorí prejavia záujem. ZO bude brať do úvahy všetky pripomienky a návrhy adresované počas týchto stretnutí.

V čase ukončenia programu bude rozsah partnerov rozšírený s cieľom zabezpečiť efektívne hodnotenie dosiahnutia cieľov Národného programu. Princíp partnerstva bude uplatnený rovnakým spôsobom ako počas programovania vo vzťahu k počtu partnerov.

ZO bude informovať partnerov o pokroku v realizácii Národného programu prostredníctvom web stránky MV SR.

6.5. Informovanie a propagácia

SR zabezpečí, aby webová stránka MV SR poskytla informácie o a prístup k Národnému programu, informovala potenciálnych prijímateľov o možnostiach financovania v rámci Národného programu a občanov Únie o úlohe a prínosoch osobitných nariadení, a to prostredníctvom výsledkov a dopadov Národného programu.

SR zabezpečí transparentnosť implementácie Národného programu a bude pokračovať v

zozname podporených aktivít, ktorý bude dostupný na webovej stránke alebo webovom portáli

Ďalšie informačné a propagačné aktivity môžu byť realizované v priebehu Národného program. ZO bude zdôrazňovať dôležitosť publicity každého projektu aj na úrovni prijímateľov.

6.6. Koordinácia a komplementárnosť s inými nástrojmi

ZO úzko spolupracuje s príslušnými Riadiacimi orgánmi počas prípravnej, implementačnej, monitorovacej a hodnotiacej fázy. Doplnkovosť financovania bolo už zabezpečené počas obdobia programovania a bude predmetom Monitorovacieho výboru. Prelínaniu financovania sa zamedzí prostredníctvom dôsledného strategického plánovania aktivít a špecifického obsahu cieľov Národného programu.

Počas prípravy jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o grant bude zabezpečená doplnkovosť medzi EU politikami a nástrojmi na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni.

Vo vzťahu k aktivitám realizovaným v tretích krajinách bude zabezpečená koordinácia s relevantnými partnermi alebo ostatnými členskými štátmi, ako aj EU Delegáciami, s cieľom posilniť doplnkovosť a synergiu opatrení EU.

6.7. Prijímatelia

6.7.1. Zoznam piatich hlavných druhov prijímateľov programu

Štátne orgány, miestne verejné orgány, mimovládne organizácie, medzinárodné verejné organizácie, výskumné organizácie

6.7.2. Priame zadanie zákazky (v prípade potreby)

Priame udelenie grantu bude využité v rámci Špecifického cieľa 1 Azyl pre MU, ktorý má de jure monopol v oblasti IS používaného v azylovej oblasti a na budovanie kapacít zamestnancov MU, ktorí profitujú z nástrojov EASO.

Priame udeleniu grantu bude taktiež využité v rámci Špecifického cieľa 3 Návrat pre UHCP, ktorý má de jure monopol v oblasti operácií nútených návratov a budovania kapacít vo vzťahu k Zákonu o pobyte cudzincov.

V prípade, že sa vývoja v národnej legislatíve, môže byť viac zainteresovaných partnerov zapojených do realizácie projektov v rámci postupov priameho udelenia grantu.

7. FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Tabuľka 1: Finančný plán AMIF

Špecifický cieľ/národný cieľ/špecifická akcia	Spolu
ŠC1.NC1 Prijímanie/azyl	2 143 595,40
ŠC1.NC2 Hodnotenie	52 500,00
ŠC1.NC3 Presídľovanie	0,00
NC ŠC SPOLU 1 Azyl	2 196 095,40
ŠC1.ŠA1 Tranzitné centrá	2 096 000,00
ŠA ŠC SPOLU 1 Azyl	2 096 000,00
SPOLU ŠC 1 Azyl	4 292 095,40
ŠC2.NC1 Legálna migrácia	0,00
ŠC2.NC2 Integrácia	3 258 218,85
ŠC2.NC3 Kapacita	702 451,52
SPOLU ŠC 2 Integrácia/legálna migrácia	3 960 670,37
ŠC3.NC1 Sprievodné opatrenia	915 505,00
ŠC3.NC2 Opatrenia na návrat	2 189 000,00
ŠC3.NC3 Spolupráca	0,00
SPOLU ŠC 3 Návrat	3 104 505,00
ŠC4.NC1 Premiestňovanie	0,00
SPOLU ŠC 4 Solidarita	0,00
Technická pomoc	1 719 206,23
Osobitné prípady SPOLU	1 600 000,00
SPOLU	14 676 477,00

Tabuľka 2: Závazky osobitných prípadov

Závazky osobitných prípadov	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Spolu
Presídlenie spolu			500 000,00	500 000,00				1 000 000,00
Relokácia (2015/1523) celkovo			300 000,00	300 000,00				600 000,00
Relokácia (2015/1601) celkovo								0,00
Presun spolu	0,00	0,00						0,00
SPOLU	0,00	0,00	800 000,00	800 000,00				1 600 000,00

Tabuľka 3: Celkové ročné záväzky EÚ (v EUR)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	SPOLU
Azyl a solidarita	0,00	714 368,10	2 345 241,00	987 813,00	878 565,00	807 259,00	808 565,00	6 673 874,78
Integrácia a návrat	0,00	1 638 323,90	1 537 454,00	1 225 080,00	1 072 962,00	1 328 390,00	1 332 456,00	8 002 602,22
SPOLU	0,00	2 352 692,00	3 882 695,00	2 212 893,00	1 951 527,00	2 135 649,00	2 141 021,00	14 676 477,00

Odôvodnenie akejkoľvek odchýlky od minimálnych podielov stanovených v osobitných nariadeniach

Dokumenty

Názov dokumentu	Druh dokumentu	Dátum dokumentu	Miestne referenčné číslo/odkaz	Odkaz/referenčné číslo Komisie	Súbory	Dátum odoslania	Odoslal
-----------------	----------------	-----------------	--------------------------------	--------------------------------	--------	-----------------	---------